USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2023/1890

ze dne 10. května 2023

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského inovačního a technologického institutu (EIT) na rozpočtový rok 2021

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského inovačního a technologického institutu (EIT) na rozpočtový rok 2021,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0130/2023),

A. vzhledem k tomu, že podle výkazu příjmů a výdajů ([1]) Evropského inovačního a technologického institutu (EIT) (dále jen „institut“) činil jeho konečný rozpočet na rozpočtový rok 2021 360 913 825,71 EUR, což ve srovnání s rokem 2020 představuje snížení o 42,26 %;

B. vzhledem k tomu, že správní rada vyčlenila 357 511 198 EUR (96 %) pro osm znalostních a inovačních společenství institutu na provádění jejich podnikatelských plánů na rok 2021;

C. vzhledem k tomu, že rozpočet na rozpočtový rok 2021 se snížil z důvodu výrazně nižšího objemu grantů udělených znalostním a inovačním společenstvím v roce 2021 v důsledku přechodu z předchozího víceletého finančního rámce do nového víceletého finančního rámce;

D. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o ověření roční účetní závěrky institutu za rozpočtový rok 2021 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) prohlásil, že získal přiměřenou jistotu, že roční účetní závěrka institutu je spolehlivá a uskutečněné operace jsou legální a správné;

Rozpočtové a finanční řízení

1. konstatuje, že výsledkem úsilí o monitorování rozpočtu během rozpočtového roku 2021 byla míra plnění rozpočtu u prostředků na závazky na tento rok ve výši 97,91 %, což oproti roku 2020 znamená snížení o 1,94 %; dále konstatuje, že míra čerpání prostředků na platby v roce 2021 dosáhla 99,47 %, což ve srovnání s rokem 2020 představuje zvýšení o 0,34 %;

2. bere na vědomí, že institut přijal strategický program inovací institutu na období 2021–2027, který představuje navýšení rozpočtu institutu o téměř 3 miliardy EUR na sedmileté období a posílený mandát;

3. pokud jde o následnou připomínku týkající se úhrady cestovních výdajů a výdajů na pobyt ve výši 1 200 EUR, které vznikly dočasnému zaměstnanci institutu, konstatuje, že institut v roce 2022 jako nápravné opatření zahájil nové zadávací řízení na poskytování dočasných služeb, které pokrývá náklady na služební cesty dočasných zaměstnanců a aspekty související s cestováním, aby byla zmírněna potenciální rizika;

([1]) Úř. věst. C 141, 29.3.2022, s. 161.

Výkonnost

4. konstatuje, že institut používá pro svá znalostní a inovační společenství systém klíčových ukazatelů výkonnosti; konstatuje, že znalostní a inovační společenství plně nevyužila, stejně jako v předchozích letech, grantové prostředky přidělené institutem;

5. konstatuje, že institut v roce 2021 ve velké míře splnil svůj pracovní program, ačkoli došlo k určitým zpožděním v důsledku pozdního přijetí nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093 ([2]) a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/695 ([3]); konstatuje, že z důvodu nedostatečných lidských zdrojů institutu byly některé priority odloženy na rok 2022, zejména strategie monitorování a přechod na eGrants; mezi hlavními úspěchy institutu v roce 2021 bere na vědomí zahájení jeho iniciativy „HEI: Budování inovačních kapacit ve vysokoškolském vzdělávání“, která představuje jeden z klíčových cílů strategického programu inovací na období 2021–2027; oceňuje, že se průměrná doba pro udělení grantu snížila ze 187 na 117 dnů;

6. vítá rozvoj synergií a postupů spolupráce s ostatními orgány, institucemi a subjekty; v této souvislosti bere na vědomí pokrok institutu dosažený v roce 2021 při provádění jeho memoranda o porozumění s Evropskou radou pro inovace (ERI), jehož společné projekty se týkají zapojení start-upů znalostních a inovačních společenství do programu ERI Accelerator nebo do agendy podpory podnikatelek; bere na vědomí spolupráci institutu s Agenturou Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva v oblastech, jako jsou např. náborové komise nebo podpora IT; dále bere na vědomí plodnou spolupráci institutu s Úřadem Evropské unie pro duševní vlastnictví při podpoře inovací v evropských podnicích a malých a středních podnicích, přičemž v roce 2021 se více než 700 osob zapojilo do 35 aktivit;

Personální politika

7. bere na vědomí, že ke dni 31. prosince 2021 byl plán pracovních míst naplněn z 93 %, přičemž ze 45 míst pro dočasné zaměstnance povolených v rozpočtu Unie jich bylo obsazeno 42 (stejný počet povolených míst jako v roce 2020); konstatuje, že v roce 2021 pro institut dále pracovalo 21 smluvních zaměstnanců, 15 dočasných zaměstnanců a jeden vyslaný národní odborník;

8. vyjadřuje politování nad nevyváženým zastoupením žen a mužů ve vrcholném a středním managementu institutu, kde pět ze šesti pozic zastávají muži (83 %); bere na vědomí genderové zastoupení v 15 členné správní radě institutu, v níž zasedá devět mužů (60 %), a u celkového počtu zaměstnanců, kde z 63 pracovních míst je 35 pozic obsazeno ženami (56 %); bere na vědomí závazek institutu provádět svůj akční plán pro rovnost žen a mužů a řadu činností, které institut uspořádal v roce 2021, jako je program zaměřený na podnikání žen a ženy ve vedoucích pozicích, který byl prováděn napříč znalostními a inovačními společenstvími, a specializovaný projekt „Girls Go Circular“, jehož cílem je zvýšit účast žen v oborech STEM (ve vědě, technologii, inženýrství a matematice); vyzývá institut, aby co nejdříve přijal konkrétní opatření k dosažení vyváženějšího zastoupení žen a mužů na všech hierarchických úrovních a podal o tom zprávu orgánu příslušnému k udělení absolutoria;

9. konstatuje, že jeden bývalý komisař a jeden bývalý poslanec EP dostávají finanční prostředky z rozpočtu institutu jako členové správní rady institutu;

10. bere na vědomí fluktuaci zaměstnanců institutu v roce 2021 ve výši 6,3 %; bere na vědomí obtíže institutu s přilákáním a udržením vysoce kvalifikovaných odborníků v důsledku nízkého koeficientu mezd v Maďarsku; vítá stimulační opatření a sociální iniciativy institutu, které mají zabránit vysoké fluktuaci zaměstnanců;

([2]) Nařízení Rady (EU, Euratom) 2020/2093 ze dne 17. prosince 2020, kterým se stanoví víceletý finanční rámec na období 2021–2027 (Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 11).

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/695 ze dne 28. dubna 2021, kterým se zavádí rámcový program pro výzkum a inovace Horizont Evropa a stanoví pravidla pro účast a šíření výsledků a zrušují nařízení (EU) č. 1290/2013 a (EU) č. 1291/2013 (Úř. věst. L 170, 12.5.2021, s. 1).

11. bere na vědomí značný nárůst pracovní zátěže institutu v roce 2021, jakož i nové úkoly spojené s rozšířeným mandátem institutu v rámci programu Horizont Evropa; konstatuje však, že rozšířený mandát a úkoly nebyly doprovázeny přidělením nových personálních zdrojů, což vedlo ke kritickému nedostatku zaměstnanců a ohrozilo provádění víceletého pracovního programu institutu i ujištění ohledně spravovaných finančních prostředků; bere na vědomí, že administrativní náklady institutu jsou proto velmi nízké – 2 % jeho celkového rozpočtu ve srovnání s průměrnými 4,6 % v rámci programu Horizont 2020; v této souvislosti bere na vědomí riziko, že nebudou provedeny všechny klíčové body ročního pracovního programu institutu; konstatuje, že nedostatek zaměstnanců a související rizika řešila správní rada institutu, která na konci roku 2021 schválila reorganizaci řízení dostupných zdrojů a v roce 2022 provedla revizi struktury a organizačního schématu institutu; zdůrazňuje, že institut poté, co byla zamítnuta první žádost o dodatečná pracovní místa na roky 2021 a 2022, znovu podal žádost o 10 dodatečných pracovních míst v roce 2022; uznává, že je třeba sladit zdroje institutu s očekáváními vyplývajícími z nového mandátu; připomíná, že nedodržení požadavků na zaměstnance zvyšuje riziko chyb a nesrovnalostí, a tím také potenciálně poškozuje řádné finanční řízení rozpočtu Unie;

12. připomíná, že je třeba vytvořit dlouhodobou politiku v oblasti lidských zdrojů týkající se rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem, celoživotního poradenství a nabídky konkrétních možností odborné přípravy pro profesní rozvoj, vyváženého zastoupení žen a mužů na všech pracovních úrovních, práce na dálku, práva odpojit se, posílení zeměpisné rovnováhy, aby bylo zajištěno odpovídající zastoupení všech členských států, náboru a integrace osob se zdravotním postižením, jakož i zajištění toho, aby se těmto osobám dostávalo rovného zacházení a aby byly jejich příležitosti široce podporovány;

Zadávání veřejných zakázek

13. konstatuje, že institut v roce 2021 dokončil 87 % zadávacích řízení v souladu se svým plánem, čímž překročil cíl pro rok 2021 dosáhnout 85 % dokončených zadávacích řízení; konstatuje, že institut oznámil, že všechny jeho prioritní postupy byly dokončeny, s výjimkou nové rámcové smlouvy na komunikační služby a řízení akcí;

14. na základě zprávy Účetního dvora podotýká, že u dvou kontrolovaných plateb institut schválil související rozpočtové závazky až po podpisu smluv; bere na vědomí připomínku Účetního dvora, že to bylo v rozporu s čl. 73 odst. 2 nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/715 ([4]); bere na vědomí odpověď institutu, že počínaje rokem 2023 bude k řízení grantů využívat standardního IT nástroje Komise pro program Horizont Evropa, jehož součástí jsou náležité vnitřní kontroly, které zabrání podobným chybám; dále bere na vědomí závazek institutu aktualizovat svůj standardní provozní postup pro schvalování finančních transakcí tak, aby odrážel nezbytné změny; vyzývá institut, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informoval o dalším vývoji v této věci;

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

15. bere na vědomí stávající opatření přijatá institutem a trvalé úsilí o zajištění transparentnosti, o předcházení střetům zájmů a jejich řešení a o ochranu oznamovatelů; bere na vědomí, že institut na svých internetových stránkách zveřejnil prohlášení o zájmech a životopisy členů správní rady a řídícího týmu;

16. bere na vědomí závazek institutu aktualizovat a zlepšit svou politiku v oblasti prevence a řešení střetů zájmů; konstatuje, že správní rada institutu požádala Komisi o předchozí souhlas s přijetím rozhodnutí o předcházení střetům zájmů a jejich řešení a rozhodovacích procesech s cílem zabránit střetu zájmů zaměstnanců EIT“, které doplní stávající platná pravidla institutu; vítá zavedení dodatečných opatření institutu, jako jsou standardizované šablony pro střety zájmů a poradní výbor pro střety zájmů; konstatuje, že byly zjištěny případy střetu zájmů v souvislosti s reklasifikací a výběrovými postupy a že byly řešeny pomocí stávajících zmírňujících opatření;

([4]) Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/715 ze dne 18. prosince 2018 o rámcovém finančním nařízení pro subjekty zřízené podle SFEU a Smlouvy o Euratomu a uvedené v článku 70 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 (Úř. věst. L 122, 10.5.2019, s. 1).

17. vítá skutečnost, že institut zůstává jednou z devíti agentur, které zavedly vlastní vnitřní pravidla upravující činnost členů správních rad, jež jdou nad rámec minimálních právních požadavků ohledně možného vzniku efektu otáčivých dveří; konstatuje zejména, že podle kodexu chování institutu nemohou členové správních rad po dobu dvou let po odchodu z funkce zastávat žádnou placenou ani neplacenou pozici v podnicích, výzkumných střediscích nebo univerzitách, které se účastní znalostních a inovačních společenství institutu nebo dostávají granty institutu; dále bere na vědomí, že institut vypracoval politiku přístupu k důvěrným informacím pro odcházející zaměstnance a pokyny pro omezení a zákazy po skončení pracovního poměru; vyzývá institut, aby průběžně informoval rozpočtový orgán o provádění této politiky;

18. trvá na tom, že je třeba zavést systematičtější pravidla týkající se transparentnosti, neslučitelnosti funkcí, střetu zájmů, nezákonného lobbingu a efektu otáčivých dveří; vyzývá institut, aby posílil mechanismy vnitřní kontroly a zřídil mj. vnitřní protikorupční mechanismus;

Interní audit

19. konstatuje, že podle zprávy útvaru interního auditu institutu bylo z 87 doporučení, která byla vydána v rámci následného auditu, uzavřeno 29 otevřených doporučení, 25 otevřených doporučení bylo přeřazeno do nižší kategorie a žádná otevřená doporučení nebyla přeřazena do vyšší kategorie; konstatuje, že k 31. prosinci 2021 tak nezůstaly otevřené žádné zásadní otázky;

20. konstatuje, že institut v souvislosti s revizí své organizační struktury zahájil v roce 2021 přechod funkce útvaru interního auditu na funkci monitorování a dohledu znalostních a inovačních společenství;

21. bere na vědomí revidovanou strategii institutu proti podvodům na období 2021–2023; konstatuje, že ze 14 cílů boje proti podvodům stanovených pro rok 2021 bylo plně dosaženo devíti cílů, čtyři byly částečně splněny a jeden byl odložen;

22. konstatuje, že útvar interního auditu Komise (IAS) v roce 2021 provedl a dokončil audit řízení lidských zdrojů; konstatuje, že při této příležitosti byla vydána tři důležitá doporučení; pokud jde o opatření přijatá v návaznosti na předchozí audity provedené útvarem IAS, konstatuje, že pro institut v roce 2021 neexistovala žádná otevřená kritická nebo velmi důležitá doporučení útvaru IAS, zatímco některá důležitá doporučení byla zpožděna a zůstávají otevřená;

23. bere na vědomí, že institut při vlastním hodnocení svého systému vnitřní kontroly došel k závěru, že jeho systém je celkově účinný a účelný a že musí provést některá další zlepšení, pokud jde o zásadu 12;

24. připomíná, že je důležité posílit systémy řízení a kontroly, a zajistit tak řádné fungování institutu; důrazně trvá na zavedení účinných řídicích a kontrolních systémů, aby se předešlo možným případům střetu zájmů, chybějícím kontrolám *ex ante* a *ex post*, nedostatečnému řízení rozpočtových a právních závazků a neevidování příslušných případů v rejstříku výjimek;

Digitalizace a ekologická transformace

25. bere na vědomí opatření institutu ke zlepšení jeho on-line bezpečnosti a digitalizace; konstatuje, že institut od roku zavedl všechny monitorovací služby týmu pro reakci na počítačové hrozby pro orgány, instituce a jiné subjekty Unie (CERT-EU); konstatuje, že institut provedl v roce 2021 audity kybernetické bezpečnosti a provedl všechna vydaná doporučení; bere na vědomí, že v roce 2021 nebyly hlášeny žádné kybernetické bezpečnostní incidenty; konstatuje, že v souvislosti s postupným zaváděním systému SYSPER (informační systém Evropské komise pro řízení lidských zdrojů) přijal institut v roce 2021 další moduly pro řízení lidských zdrojů;

26. uznává vedoucí úlohu klimatického znalostního a inovačního společenství institutu při účinné správě životního prostředí v Unii; oceňuje pokračující úsilí institutu o snížení počtu cest a emisí CO_2; konstatuje, že v roce 2021 byl zřízen Výbor pro udržitelnost, který má definovat další opatření s cílem zajistit, aby činnosti institutu byly uhlíkově neutrální;

27. připomíná, že je důležité zvýšit i urychlit digitalizaci vnitřního chodu a řízení institutu; zdůrazňuje, že je třeba, aby byl institut v tomto ohledu nadále aktivní, aby se zabránilo rozdílům v digitalizaci jednotlivých agentur Unie; upozorňuje však na skutečnost, že je třeba přijmout veškerá nezbytná bezpečnostní opatření s cílem předejít jakýmkoli rizikům ohrožujícím on-line bezpečnost zpracovávaných informací;

28. vybízí agenturu k úzké spolupráci s agenturou ENISA (Agentura Evropské unie pro kybernetickou bezpečnost); navrhuje, aby institut všem zaměstnancům nabízel pravidelně aktualizované programy odborné přípravy v oblasti kybernetické bezpečnosti; vyzývá institut, aby svou politiku kybernetické bezpečnosti vypracoval rychleji a předložil ji do 31. prosince 2023 a podal o tom zprávu orgánu příslušnému k udělení absolutoria;

Kontinuita činnosti v průběhu krize způsobené onemocněním COVID-19

29. bere na vědomí, že institutu musel při řízení kontinuity činnosti během přechodu na program Horizont Evropa čelit výzvám, protože nebyl včas přijat revidovaný právní rámec institutu; bere na vědomí, že institut v roce 2021 schválil navzdory uvedeným zpožděním zmírňující opatření s cílem zohlednit požadavky právního rámce programu Horizont Evropa, jako jsou schůze pracovní skupiny pro zjednodušení a plán přechodu na rok 2021; s potěšením konstatuje, že toto úsilí institutu umožnilo úspěšný přechod na program Horizont Evropa s minimálním narušením provozu;

30. bere na vědomí probíhající opatření institutu k zajištění kontinuity činnosti v souvislosti s pandemií COVID-19, jako je zavedení aplikace Microsoft Teams pro komunikaci a spolupráci či provádění orientačních průzkumů s cílem získat zpětnou vazbu zaměstnanců ke klíčovým tématům; vybízí institut, aby získané poznatky ohledně distančních a hybridních pracovních metod zaváděl do praxe v zájmu lepší organizace schůzí a akcí, které budou v budoucnu efektivněji probíhat na dálku než osobně; připomíná, že institut dosáhl příznivých výsledků v účasti na hybridních akcích;

Další připomínky

31. konstatuje, že nový strategický program inovací na období 2021–2027 vyzývá k posílení spolupráce s členskými státy prostřednictvím intenzivnější spolupráce, komunikace a viditelnosti; bere na vědomí následná opatření institutu na posílení komunikace a informovanosti v rámci své komunity; konstatuje zejména, že institut vytvořil síť 89 národních kontaktních míst zastupujících 57 zemí včetně členských států Unie, přidružených zemí programu Horizont a dalších třetích zemí; dále bere na vědomí vývoj znalostního centra institutu jako veřejného úložiště politických pracovních dokumentů a zpráv;

32. vyzývá institut, aby v zájmu vyšší účinnosti nadále rozvíjel synergie (např. v oblasti lidských zdrojů, správy budov, IT služeb a bezpečnosti) a posílil spolupráci, výměnu osvědčených postupů a diskuze o oblastech společného zájmu s ostatními agenturami Unie;

33. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 10. května 2023 ([5]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([5]) Přijaté texty, P9_TA(2023)0190.